

**ROMANA
NIKOLIĆ**

**PRAVO NA
BAŠČU**

05/12 – 16/12/2019

Galerija Šira

PRAVO NA BAŠČU

Kada se u Google tražilicu upiše pojam *odmor*, stranice koje slijede zapunjene su lokacijama koje umornome promatraču nude Eden – *Sunčani odmor*, apartmane znakovito imenovane *My Way*, odmor u planinama, odmor u toplicama... I onda, pokorni i zahvalni, od 365 dana gregorijanskog kalendara uzimamo 7 onih koji bi nam trebali izliječiti dušu, ponuditi vrijeme za kreaciju i sve ostalo što pojam odmora po svojoj definiciji podrazumijeva. Morske promenade, hoteli, blještavilo, a ljudski duh pritom ostaje zamoren svime što treba popisati, ponijeti, napuniti, pogasiti, te došavši na odredište svog (željenog) blaženstva, ostaje neispunjen. S druge strane, ako se u istu, nazovimo nepristranu tražilicu upiše moja bašča, prvi je rezultat ponuđen uzbuđenoj masi Moja bašta, moja mašta. U otkucanjima košmarne svakodnevice, gdje životni tempo određuju sve dinamičniji zahtjevi izvanjskog samoispunjenja, egzistencijalne problematike i socijalnih situacija, u kojem su sve rajčice iste veličine i jedina je vidljiva priroda pokoje stablo posađeno uz rub ceste na putu do posla, metaforička bašča kao mjesto stvaranja i introspekcije putem rada postaje pravim luksuzom koji si rijetki mogu priuštiti.

Bašče Romane Nikolić nastaju iz svijesti da je suštinska potreba za oazom mira, uživanjem vlastite hrane ili umjetničkim izražavanjem i stvaranjem elementarno ljudsko pravo. U prostornoj instalaciji *Pravo na bašču* Romana galerijski prostor pretvara u travnati prostor za odmor i uživanje u koji odlazi na godišnji odmor, kako bi prekopala i zasadila linije na bijelim zidovima iz kojih se prepliću orisi njezine metaforičke i doslovne bašče, osvrćući se na realnost u kojoj je, uza sve nastojanje, umjetničko izražavanje i istraživanje postalo apsolutni luksuz. Stavljajući naglasak na obrnut proces, započinjanjem instalacije od praznih ploha napetih papira na kojima u performativnom i introspektivnom procesu ostavlja linijske tragove biljnih motiva, ocrtava se i proces samoispunjenja koji se događa umjetničkom sadnjom, kopanjem i stvaranjem. U procesu takvog rasta instalacija uključuje i sve one kojima je pravo na njihovu bašču također – samonametnuto ili prouzročeno vanjskim čimbenicima – oduzeto; poziva ih na sadnju vlastite bašče, na intervenciju u postojeću ili naprosto tek na odmor, čitanje knjige ili pronalaženje trenutka za sebe.

Usprkos realnom shvaćanju da je bašča iznimka i da ćemo se vratiti u svjetove kašeta sjajnog, od zemlje lišenog povrća u dućanu i operativne svakodnevice nabijene užicima i viškovima, borba za pravo na nju treba biti uglavljena u moždane pukotine, a njezina manifestacija može biti u razmjerima velikih staklenih arboretuma ili tek kratke crne linije povučene na bjelini u dimom ispunjenoj večeri.

Marija Kamber

THE RIGHT TO A CROFT

Romana Nikolić rođena je u Zagrebu 1992. godine. Nakon završene Škole za primijenjenu umjetnost i dizajn, 2011. godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu. Bila je dobitnica sveučilišne stipendije za izvrsnost 2013./2014., 2014./2015. god. Tijekom akad. god. 2014./2015. nagrađena je pohvalom Akademije likovnih umjetnosti za uspješan rad. Od 2015.-2017. god bila je član odbora za osiguravanje kvalitete na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Diplomirala je 2017. godine na Nastavničkom odsjeku u klasi prof. Daniela Kovača, s nagradom za najboljeg diplomanta. Sudjeluje na 2. Međunarodnom znanstvenom i umjetničkom simpoziju o pedagogiji u umjetnosti održanom u Osijeku 2017. godine.

Izlaže na dvadesetak skupnih i tri samostalne izložbe. Osim umjetničkog rada suosnivačica je i tajnica Udruge „Etnoteka“ u sklopu koje vodi četiri samostalna projekta na području kulturnog turizma. Radila je kao stručni suradnik u likovnom učilištu Tanay i Centru za kulturu i informacije Maksimir. Suraduje s izdavačkom kućom Profil Klett gdje je autorica udžbenika likovne kulture „Opažam , oblikujem“ za 6. i 7. razred osnovne škole. U Muzeju grada Zagreba vodi likovne radionice za odrasle, te od 2017. god radi kao nastavnica likovne kulture u OŠ “Tina Ujevića” u Zagrebu.

When a tired observer googles *Vacation*, the displayed pages are filled with locations offering Eden – *A Sunny Vacation*, apartments symbolically named *My Way*, vacation in the mountains, the spa... And then, out of the 365 Gregorian calendar days we, submissive and grateful, take the seven that ought to heal our soul, offer time for creation and everything else the term vacation, by its definition, implies. Sea promenades, hotels, dazzle... but the human spirit, however, remains tired of all that listing, stocking, turning things off, and after arriving to the (desired) piece of heaven, it remains unfulfilled. On the other hand, if this, let's call unbiased, search engine would search my croft [moja bašča], the first result offered to the excited mass is *My Croft, My Imagination* [Moja Bašta, moja mašta]. In the pulse of the gloomy everyday life its pace is determined by evermore dynamic demands of outer self-fulfilment, existential problems and social situations. All tomatoes are the same size and the only visible nature is a few trees planted on the side of the road on our way to work. A metaphorical croft as a place of creation and introspection via activity thus becomes a real luxury that only few can afford.

Crofts by Romana Nikolić arise from consciousness that the quintessential need for a peaceful sanctuary, for enjoying one's own food, or artistic expression and creation, is a fundamental human right. In *The Right to Croft* spatial installation, Romana turns the space of a gallery into a grassy field for leisure and enjoyment, where she leaves for a vacation so she can dig and plant lines on white walls. Out of them her metaphorical and literal croft intertwiningly arise, whilst over-viewing upon a reality where artistic expression has become an absolute luxury, in spite all efforts. By emphasizing the reverse process, by commencing an installation from empty, tense, paper sheets where, by performative and introspective process, she leaves linear traces of vegetative motifs, a process of self-fulfilment realized by artistic planting, digging and creating is outlined as well. In the process of

such installation growth, she includes all those who have been denied the right to a croft, be it self-imposed or caused by eternal factors. She invites them to garden their own croft, to intervene in an existing one, or to simply take a break, read a book, or find a moment for themselves.

Regardless of realistic realization that a croft is an exemption and that we shall return to the worlds of shiny vegetable store boxes deprived of earth, and operational everyday life crammed with pleasure and surpluses, the fight for the right to it ought to be embedded in cerebral cracks. Its manifestation can be in the scale of large glass arboretums, or merely a short black line drawn on the whiteness of a smoke-filled evening.

Marija Kamber

Romana Nikolić was born in 1992 in Zagreb. After finishing the School of Applied Art and Design in 2011 she enrolled in the Academy of Fine Arts of the University of Zagreb. She was awarded with the University's scholarship for excellence in 2013/2014 and 2014/2015. She was commended by the Academy of Fine Arts in the academic year of 2014/2015 for her outstanding performance. From 2015 till 2017 she was a member of the Quality Control board at the Academy of Fine Arts in Zagreb. She graduated, and was awarded as the best graduate student, at the Art Education Department in 2017, in the class of professor Daniel Kovač. In 2017 she participated in the 2nd International Science and Art Symposium on Pedagogy in Art held in Osijek [2. Međunarodni znanstveni i umjetnički simpozij o pedagogiji u umjetnosti]. She exhibited in approximately 20 group exhibitions and three independent ones. Apart from her artistic work she is the co-founder and secretary of the "Etnoteka" Association where she manages four independent projects in the area of cultural tourism. She worked as an expert assistant in the School for art

education, creativity and design Studio Tanay and the Center for Culture and Information Maksimir [Centar za kulturu i informacije Maksimir]. She is collaborating with the Profil Klett d.o.o. publishing company where she authored the "I observe, I model" art textbook for 6th and 7th grade of elementary school. In the Zagreb City Museum she holds art workshops for adults. From 2017 she teaches Art Culture in "Tin Ujević" Elementary School in Zagreb.

Izložba je financirana sredstvima Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba.

NAKLADNIK Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti, Ilica 85, Zagreb / ZA NAKLADNIKA izv. prof. art. Tomislav Buntak, dekan ALU / VODITELJICA GALERIJE u.z. Maja Zebec, dipl. pov.umj i arh. / PREDGOVOR Marija Kamber / LEKTURA Anđelka Dobrijević Turina / PRIJEVOD Kristina Šilipetar / GRAFIČKO OBLIKOVANJE doc.art. Maja Rožman, Josip Drdić / www.alu.unizg.hr / www.shira.alu.hr / [www.facebook.com / GalerijaShira](http://www.facebook.com/GalerijaShira)

galerija

ŠIRA

Preradovićeva 13
HR -10000 Zagreb
pon - pet: 16 - 20 h
sub: 11 - 16 h

University of Zagreb
Academy of Fine Arts
Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

